„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„דפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רחוב בן אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: „צינקוגרפיה לספי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

דוא יקי,

אחת השאלות המנקרות בוודאי בתת־ההכרה של כל עיתונאי היא: למי אני עמל? רק לעיתים רחוקות יכול עיתונאי להתביע על קשר ישיר בין עבודתו העיתונאית לבין תיקון מעשה או מחדל, ולראות תוצאות ממשיות הנובעות מכתיבתו. ציבור הקוראים הוא ציבור אלמוני, ואפילו תגובות קוראים או מיכתבים־למערכת בעיקבות כתבה או מאמר מסויימים, אין בהם כדי לספק את הדחף לקשר בלתי־אמצעי בין הכותב והקורא.

אבל לא מכבר מצאנו בתיבת־הדואר של המערכת מיכתב, שגרם לנו התרגשות רבה. היה זה מכתבה של טליה יריב, שם אלמוני לגבינו, שכתבה לנו מניו־ג'רסי שבארצות־הברית בעיקבות מכתבי קוראים שהתפרסמו במדור זה בנושא „ביקורת העולם הזה" (העולם הזה 1939). **אני מפרסם בזה את מיכתבה של טליה במלואו דווקא במדור זה ולא במדור המיכתבים, משום שלגבינו, אנשי העולם הזה, היה בו הרבה יותר מאשר מה שנהוג לכנות „שכר עמלנו."**

כותבת טליה:

מה שנעלם מעיני הקוראים שכתבו בנושא „ביקורת העולם הזה" הוא שהשבועון אינו מיועד ל„קהל הרחב." הקהל הרחב הוא הציבור הישראלי אשר יצר את פרצופה של המדינה; הוא זה שהצביע בבחירות האחרונות ובעד איכות החיים הקולקלת. **העולם הזה** הוא ביטאונם של המיוחדים — אלה שאיכפת להם, שאינם נכנעים לתכתיבים פוליטיים וחברתיים ויודעים להגן בגאווה על דיעותיהם.

גם אם לעיתים קרובות איני מסכימה כלל עם דיעות בנושאי חברה ומדינה המתפרסמות בעיתונכם, אני עדיין מעוניינת לקרוא את השקפותיהם של אלה שאיני מזדהה איתם, ולנסות להבין תופעות בצורה אובייקטיבית גם אם אינן „מוצאות־חן" בעיני. ואילו „הקהל הרחב" הוא זה שאינו פתוח וסובלני לדיעות המונגדות לשלו, או הכופות עליו דרישות מוסריות שקשה לו לעמוד בהן.

ברכה זוי־נאמן
רק לא פילגש

אז בבקשה מכם, אל תתנו **להעולם הזה** להיות שבועונו של הקהל הרחב, והמשכיל להיות מיוחדים. אני מבינה את ציפוי השוקולד שאתם חייבים לאלה שאותם אתם מעוניינים למשוך לקהל קוראיכם ולו רק כדי להחזיק מעמד. רק אל תגזימו ואל תהפכו את אליליכם הלבנטיניות לאליליהם של אלה המחפשים אצלכם מה שלא יוכלו למצוא בעיתונים אחרים.

ושוב, תודה לכם על שעמדתם בפיתוי למעלה מ־26 שנה, ולא הפכתם פילגשם של הממשלה.

טליה יריב, ארצות־הברית

אני אישית סבור שבמיקרה זה אנו אלה החייבים תודה לטליה.

הצדק כבדיחה

מיכתב אחר שהגיע למערכת מארצות־הברית היה מיכתבה של הקוראת ברכה לוי, מסאן פרנציסקו. ברכה, המורכרת בארץ יותר כברכה נאמן לשעבר, מי שהיתה בשעתו שחקנית תיאטרון באהל ובקאמרי, מתייחסת לכתבה שפורסמה לפני שבועות מיספר (העולם הזה 1939) על הרוכל הנכה יצחק הר־ציון, שנידון לחמש שנות מאסר על שעסק ברוכלות ללא רישיון.

כותבת ברכה: „אני לא יכולה להירגע. זה כל־כך מדהים, שלא ברור לי איך שופט בעל לב אנושי יכול לחרוץ מישפט כזה. בכל מקום בעולם מתחוללים מיקרים מזעזעים, אבל בכל מדינה דמוקרטית יש קבוצות מחאה המנסות למנוע מעשים מסוג זה. מה שאני שואלת את עצמי באופן אישי זה, מה אפשר לעשות כדי להוציא איש כזה מבית־הסוהר ולפעול כדי שיוענק לו רישיון לעסוק ברוכלות. אחרי הכל הוא לא פושע. ייתכן שהצדק הוא בדיחה גרועה, כפי שכתבתם, אבל כאן לא עומדת שאלת הבדיחה. זה ממש מזעזע אותי.

„אני אישית, לצערי, לא יכולה לעשות הרבה במיקרה הזה. אבל האם אי־אפשר להפעיל בארץ אישים או גופים שיעשו משהו עבור אותו נכה אומלל? הרי מדובר פה באדם מוכה גורל, חסר־כל, בלי שום כוח וללא שום השפעה. לא ייתכן שפרשה כזו תעבור מבלי שאף אחד יתעורר לעשות משהו ולטפל באיש.

„זו אינה סתם ידיעה עיתונאית שאפשר לעבור עליה לסדר־היום. צריך לעשות משהו כדי להוציא את האיש מבית־הסוהר. לא ייתכן שבשם החוק והצדק תתאפשר התאכזרות והתעללות כזו בבן־אדם. זה מרגיז וצובט את ליבי."

אלי תגשע

מכתבים

פלסטין ומנחם בגין

התנגדותו של ח"כ בגין לשילטון עצמי של ערביי יהודה ושומרון במסגרת מדינה פלסטינית, היא כל־כך קיצונית ומסונתרת, שהוא נאחז בכל נימוק ולו המגוחך ביותר, כמו: „מה פתאום התחילו להשתמש בשם הזה פלסטין, והרי אפילו עצרת האו"ם שהחליטה על חלוקת ארץ־ישראל, דיברה רק על מדינה ערבית ולא פלסטינית" — כפי שאמר לאחרונה.

חייבים להזכיר למר בגין שאותה עצרת או"ם החליטה על מדינה יהודית, והיא לא קבעה ששמה יתיה ישראל דווקא. גם אותי, אישית, מרגיז השם פלסטין מפני שהוא מזכיר לי את נפילת שימשון ואת מפלת ישראל ב־ד פליש־תים. אבל איך אפשר בכלל להשתמש בנימוקים כאלה?

אם ערביי יהודה, שומרון ועזה מוכנים להגשים ביחד איתנו פיתרון ריאלי זה, הרי למנחם בגין אין כל סיבה שבעולם להתנגד, גם אם הערבים יקראו למדינתם בשם המרגיז פלסטין. מצידי הם יכולים לקרוא לה גם בשם ישמעאל, אדום או עמלק ואפילו עראפאת — כולם ירגיזו את הישראלים באותה מידה.

אבירם בן־נר, ירושלים

ריכזון זכר עת

האם מנכ"ל הסוכנות, משה ריבלין, שינה

דויד ריבלין
ריבלינים למכביר

כל־כך את פרצופו? כשראיתיו לאחרונה, נזראה שונה מאד מן התמונה שפירסמתם בהעולם הזה (1946).

א. ירושלמי, ירושלים

● סליחה, טעות בריבלין. התמונה שהופיעה בעיתון היא של דויד ריבלין, קונסול ישראל בניו־יורק.

בנקירים של העולם

בכתבה סופר־רמטכ"ל (העולם הזה 1944) נאמר: „כי רכישות רבות חגערכות ב־חו"ל הן בבחינת ביזבוז..."

רצוני להדגיש, כי מכת זו אינה בילעדית למישרד־הביטחון, אלא לכל המישרדים, שאינם מעוניינים בתעשייה ובתוצרת הארץ על בסיס חומרי־הגלם והאוצרות הרדומים האינסופיים שלנו, כי אז הרי יקטנו כל טובות־התגאה שמקבלים העוסקים בכל אלה.

אם יש בכוחו של אריק שרון לגרום לעירעור שיטת המדיניות הכלכלית, תבוא עליו הברכה. עצמאות כלכלית חשובה מהצלחות במילחמה, כי על עצמאות כלכלית תתקיים המדינה. הראייה: מיספר מצומצם של שליטי המידבר מטיל אימה על כל העולם. וכך לימדונו חז"ל: „אימת החלש על הגיבור, אימת מפגיע על ארי, אימת יתוש על הפיל, אימת סממית על עקרב, אימת סנונית על הנשר" (שבת ע"ז).

ארצנו הקטנה כל־כך, עשירה באוצרות, שאם נרצה לקיים מצוות יישוב הארץ נקבל סיעתא דשמיא, ותוך שנים ספורות ניהפך מפושטי־יד לבנקירים של העולם ותקויים ההבטחה: „והלוית גויים רבים ואתה לא תלוה" (דברים כ"ח), ויתחשב העולם בנו יותר מבשליטי המידבר (אוצרי־תינו יותר חשובים מנפט, שיש לו תחליף).

אלכסנדר זרחין, תל־אביב

כך כתבה — בוז

לדעתי, כיוון שהשבועון שלכם לא גדול ביותר ומחירו גבוה, יש לנפות ממנו כמה דברים. לגבי מאמריו של אורי אבנרי, כלכלה ומבקר העולם הזה אין לי טענות — הכתבות מרתקות בהחלט, וכנ"ל האופנה.

אבל מדור הספורט גדול ומשעמם, מדור הקולנוע מיושן וארוך מדי. כל הכתבות על דיילות וארכיטקטיות אין בהן כל חידוש. הן טובות רק לשבועון־נשים.

מהעולם הזה אפשר לדרוש שכל כתבה תהיה בו בול — מיוחדת־במינה וחשפנית.

יעל חנין, תל־אביב

צ"ש מיקצועי

אני רוצה להביע את התפעלותי מסידרת־המאמרים של בנימין עמידרור — הן מבחינת כושר־הניתוח והרמה המיקצועית, והן מבחינת בהירות העריכה והגשת החומר. זוהי מלאכת־מחשבת.

(המשך בעמוד 9)

מיכתב גלוי לשר המישפטים

לפני כחודשיים דיבר שר־חמישפטים, מר חיים יוסף צדוק, גבוהה־גבוהה על עניינים של יושר אינטלקטואלי. כוונתו של השר צדוק היתה לומר כי אם יש לך דיעה מסויימת, אתה חייב להביא אותה בפני חציבור, ולא להסוותה או להעלימה (ידיעה בעיתונות, 15.9.74).

חבת נראה מה מידת יושרו ה־אינטלקטואלי של השר צדוק, לפי חקריטריון שהוא עצמו קבע.

ביום ו', ה־1.11.74, חתיע השר צדוק בפני ציבור עורכי־דין בתל־אביב, כדי להשיב על שאלותיהם, באמצעות יו"ר האירוע הגשתי לשר שאלה בכתב ברוח זו:

(א) האם ידוע לכבוד השר כי קיימים שופטים אשר אינם מסוגלים להתמודד עם חטיעונים שמעלים בפניהם, וכדי, בכל־זאת, להציג פסק־דין „נכון" הם מסלפים את חטיעון (כדי שיתאים לתוצאה שאליה הם רוצים להגיע), או מתעלמים ממנו לגמרי, ובמקום זה מטיחים דברי על־בון במתדיינים?

(ב) האם התנהגות כאמור לעיל אינה, לדעת כבוד השר, „התנהגות שלא כחלכה במילוי תפקידו" של ה־שופט, דחיינו, עבירה לפי סעיף 22(א)(1) לחוק חשופטים?

(הכוונה היתה, כמובן, בראש וראשונה לשופט מסויים אשר דיבר לאחרונה על „קשר של שתיקה בין השופטים ובין עורכי־חדין," ראה ידיעה בעיתונות 13.5.74).

מידי יו"ר האירוע, העו"ד אריה פינצ'וק, חועבר חפתק עם שאלתי אל השר אך זה, לאחר שעיין בשאלה, חשליך את הפתק חזרה אל היו"ר, בתנועה של בוז מופגן.

בדברי חפתיחה לאירוע אמר היו"ר כי השר ישיב על כל השאלות, פרט לשאלות שאין לו חשובה עליהן. ב־תגובה על דברים אלה קמתי ואמרתי לשר צדוק שיחיה לו אומץ לומר מהן השאלות שאין לו תשובה עליהן. תשובת חשר, בטון של אדם שמצפונו אינו נקי, היתה כי הוא יענה על כל השאלות שהועברו אליו ע"י היו"ר. כוונתו של השר היתה לומר שלא ישיב על שאלתי משום שלא הועברה אליו, דבר אשר בפיו רוש לא חית נכון!

בחתנהגותו זו חוכיח חשר צדוק לא רק שהוא נעדר יושר אינטלקטואלי, כחגדרתי־הוא (חנכונה!) אלא שגם ביננו לבין חשופטים קיים קשר של שתיקה. שר־חמישפטים כזה עשוי לחביא אותנו תוך זמן קצר ליום־כיפור מישפטי (ראה דו"ח ועדת אגרנט על „מחיקת שאלות נוקבות" וכו'), ולכן עליו לחסיק את חמסקנות ולפנות את מקומו לפני שיתרחש האסון.

שמחה ניר, עו"ד, ירושלים